Forfatter: Tine Sønderby.

Guide til trygheds-vandringer

DKR
DET KRIMINAL PRÆVENTIVE RÅD

Lokale aktører

Det Kriminalpræventive Råd
Ejby Industrivej 125 - 135
2600 Glostrup

ISBN: 978-87-92966-10-0
April 2013

Kopiering er tilladt med angivelse
af forfatter og kilde.

Forfatter
Antropolog Tine Sønderby, P21.

Fotos:
Ulla Skov, Minja Derkovic,
Omair-Hassan Raza og Søren Kirkegaard

Læs mere om tryghedsvandringer på
www.dkr.dk

LOKAL AKTØRS PERSPEKTIV

1. FOKUS

Tryghedsvandringer er forskellige og har forskellige fokuspunkter.

Tryghedsvandringer kan adressere utryghed, som bunder i det sociale og/eller det fysiske miljø.

Tryghedsvandringer kan også bruges i forbindelse med renovering eller udvikling af et område, hvor der er behov for en metode til at skabe struktureret borgerinddragelse.

Tryghedsvandringer kan også sammentænkes med andre temaer – f.eks. miljø- eller erhvervsproblematikker – i et område.

Tryghedsvandringer kan have fokus på noget socialt, så som at:

- motivere deltagere til at holde mere opsyn med hinandens boliger
- adressere utryghed, der opstår på grund af mødet med andre mennesker
- skabe netværk/kontakt imellem beboere
- give forskellige parter mulighed for at få et fælles indtryk af problemstillinger i et område
- indsamle viden om borgeres oplevelser af et område
- TV kan have fokus på noget fysisk, så som at:

- arbejde på at gøre en bestemt plads, sti eller vej tryggere
- forebygge indbrud ved at justere i den fysiske indretning af et område
- formindske hærværk og/eller mislighold af et område
- bruge input fra vandring til planlægning af udvikling/renovering af et område

For at få en succesfuld vandring er det vigtigt, at deltagerne er enige om fokus.

RÅD: En succesfuld vandring bliver langt lettere at opnå, hvis I har formuleret jeres fokus klart fra starten.
Derfor er det en god ide at bruge tid på at diskutere, hvad I vil opnå, og hvilke fokuspunkter, der er relevante for jer. Det kan være nødvendigt at justere fokus undervejs i planlægningsprocessen.

2. INDSAMLING AF VIDEN

Der kan være stor forskel på, hvordan forskellige grupper definerer trygge og utrygge områder. Der kan især være stor forskel på, hvordan unge og ældre og på hvordan mænd og kvinder oplever et område. Det er en god idé at indsamle viden fra forskellige grupper – især når man laver vandringer, som skal resultere i fysiske forbedringer af området. På den måde kan man arbejde i retning af at skabe rammer om et offentlige rum, hvor alle føler sig tilpas.

Idéen med at indsamle viden om, hvor borgere er trygge, er at få overblik over, hvad der fungerer, og bruge det i det videre arbejde med de utrygge områder.

Undervejs i arbejdet med Tryghedsvandringer kan det vise sig, at det er relevant for jer at arbejde med flere fokuspunkter, end I havde regnet med, fordi I får ny viden. I disse tilfælde er det en god idé at gennemtænke, om I kan nå at inddrage det, eller om I skal gemme det til en senere Tryghedsvandring.

RÅD: Indsaml så meget viden, I kan

RÅD: Brug god tid i denne fase og lyt til forskellige gruppers syn på tryghed og utryghed. Det giver det bedste resultat.

LÆS MERE OM HVORDAN DU GØR, **HER**

3. RESSOURCER

Afhængig af jeres fokus kræves forskellige typer af ressourcer for at opnå et godt resultat. I kan selv besidde ressourcerne, eller I kan være afhængige af, at andre spæder til.

Det er essentielt for en god vandring, at der afsættes de nødvendige ressourcer. Dette inkluderer også ressourcer til forbedringer i området.

Vigtige ressourcekategorier er:

- jeres arbejdstid
- andre ansattes arbejdstid
- jeres midler til evt. forbedringer i det fysiske eller sociale miljø
- borgeres tid
- borgeres penge (i ejerforeninger/boligafdelinger)
- firmaers tid og penge
- kommunale institutioners penge
- politiindsatser

En vandring kan være en god anledning til at sætte borgeres sociale og menneskelige ressourcer i spil i forbindelse med et konkret projekt. Derfor er det en god idé at bruge tid på at afsøge disse typer af ressourcer blandt deltagerne og åbne op for deres kompetencer. Dette kan I også bruge i andre sammenhænge.

RÅD: Det er vigtigt at være opmærksom på, at hvis der skal frigives penge til forbedringer, kræver dette ofte en beslutning i grundejer/boligforeningen eller kommunen. Selv om I ikke kan vide præcis hvilke behov, vandringen afslører, er det en god idé at få en fornemmelse af, hvilke typer af ressourcer, det er realistisk at regne med er tilgængelige for jer.

4. ANSVARSFORDELING

Undervejs i planlægningsprocessen er det en god idé at dele ansvaret mellem deltagerne. Der skal være et klart billede af, hvem der koordinere initiativet, men alle skal inviteres ind og så vidt muligt bidrage med det de ønsker.

Eksempler på ansvarsområder:

- mobilisering af beboere
- kommunikation internt i gruppen
- kommunikation med andre parter
- udbedringer i det fysiske miljø
- facilitator/projektleder som blandt andet afklarer ansvarsområder

I et område kan nogle veje være offentlige veje, mens andre ejes af en ejerforening eller boligafdeling. Dette er vigtigt at klargøre før vandringen og kan f.eks. have betydning, hvis der bliver behov for justeringer i lyskilder, rydning af krat, fældning af træer. Afklaring af ansvar kan på den måde få betydning for, hvem der skal inviteres med til vandringen.

RÅD: det er meget vigtigt at klargøre, hvem der ansvar for hvilke dele af vandringen. Hvis jeres vandring har til formål at lave konkrete forbedringer – fysisk eller socialt – er det også afgørende for den efterfølgende succes, at I har et helt klart billede af, hvem der er ansvarlig for udbedringen.

RÅD: Hvis I vælger et fokus, der også inkluderer forbedringer i det fysiske miljø, er det vigtigt, at de, der er ansvarlige, har afsat midler til dette. Ellers kan jeres vandring ende med at blive kontraproduktiv og skabe frustration i stedet for dialog og tryghed.

5. DELTAGERE

Jeres fokus og jeres ressourcebehov kan være med til at afgøre, hvem der i øvrigt skal inddrages i jeres Tryghedsvandring.

Overvej, om I skal inddrage:

- andre beboergrupper i området
- ejerforening/afdelingsbestyrelse/andelsforening i området
- beboere fra omkringliggende områder
- firmaer/butikker i området
- andre institutioner i området, som skoler, daginstitutioner etc.
- lokalpoliti
- teknisk forvaltning i kommune
- socialforvaltning i kommune

RÅD: Tryghedsproblematikker går ofte på tværs af matrikler og ansvarsområder og derfor kan det være en god idé at invitere mange typer af deltagere fra området, hvis det er muligt.

6. KOMMUNIKATION OG REKRUTTERING

Kommunikationen omkring vandringen er vigtig. En af forcerne ved Tryghedsvandringer er, at det er et demokratisk værktøj, som I blandt andet kan bruge til at skabe brugerinddragelse. Det kan bruges til at skabe kontakt imellem kommunale forvaltninger og borgere, og derfor er det en god ide at lade kommunikationen omkring Tryghedsvandringer være inddragende med plads til borgernes vinkler og behov.

I kan have stor glæde af at kontakte deltagere via allerede etablerede netværk. Vær dog også opmærksom på, hvor brede disse netværk er, og hvor mange I når ad den vej.

Overvej vægtningen imellem jeres fokus på problemer eller løsninger, og på tryghed eller utryghed i jeres præsentation.

Det er også en god idé at overveje om:

- der er nogle institutioner eller personer, som skal orienteres om vandringen, fordi det berører dem (hvis I for eksempel skal foretage ændringer i det fysiske miljø)
- det er relevant og interessant for jer at inddrage lokalpressen

RÅD: Brug forskellige typer af kommunikation. Skriftlig kommunikation rammer nogle, men slet ikke alle. Måske har I brug for at møde op, dér hvor borgerne allerede er, og tale med dem om vandringen.

RÅD: Det er vigtigt, at det er klart for borgerne, at de ikke skal møde de ansatte, der deltager, med en storm af beklagelser. Kritik skal fremføres sagligt og roligt, og der skal lægges op til debat og samtale frem for monologer.

LÆS MERE OM HVORDAN DU GØR, **HER**

7. FORMØDE OG RUTE

Det er en god idé at holde et formøde inden vandringen, hvor forskellige parter deltager.

Efter inddragelsen af alle deltagere kan det være nødvendigt at bruge mødet til endnu engang at afstemme forventninger, så I er enige om fokus og ansvarsfordeling.

På mødet kan I også diskutere og fastsætte den endelige rute for vandringen og evt. diskutere den viden, I har indsamlet.

RUTE OG TIDSPUNKT

Det er en god idé at planlægge en rute, der indeholder områder, deltagerne har udpeget som trygge og områder, de har udpeget som utrygge. Det fungerer godt at bruge luftfotos eller lokale kort over et område, så I kan være konkrete i diskussionerne og alle ved, hvilke steder I taler om.

I nogle områder (særligt erhvervsområder) er det også en mulighed at bruge politiets statistiske oplysninger som en del af grundlaget for planlægningen af ruten.

De fleste kvarterer fremstår forskelligt i forskellige årstider – det kan være en fordel at medtænke i planlægningen. Der kan også være stor forskel på, hvordan området opleves i lys og mørke. I kan eventuelt planlægge vandringen, således at I når at opleve den både i dagslys og i begyndende mørke.

RÅD: Forbered mødet grundigt, så I har et oplæg til rute og tidspunkt samt til fokus og ansvarsfordeling.

RÅD: Overvej, om I skal vandre i lys og/eller tusmørke.

8. VANDRING

Det er en god idé at starte vandringen med at præsentere deltagerne for hinanden og præsentere ruten.

Omkring 20 bør være det maksimale antal deltagere – alternativt kan man dele deltagerne op i flere grupper.

Alle deltagere bør få udleveret et kort, hvor ruten er tegnet ind.

Det er en god idé at udpege deltagere, som skriver diskussionerne, der foregår undervejs, ned. Hvis I går i mørke, så sørg for at medtage lys, så de, som skriver, kan se.

Udpeg også deltagere, som tager billeder af de steder, der bliver talt om.

RÅD: Sørg for at nedskrive uenighederne. Uenighederne er lige så vigtige at få frem, som det, deltagerne er enige om.

RÅD: Det er en god idé at afslutte vandringen ved at sætte sig sammen og diskutere oplevelsen med det samme. Især hvis der har været flere grupper af sted.

9. OPSAMLING OG UDBEDRINGER

Efter vandringen skal de forskellige forslag og input indsamles og sammenfattes. Der skal samles op på det, der blev sagt, noteret og fotograferet undervejs, og evt. udbedringer skal gennemføres. Opsamlingen er vigtig, fordi den kan fungere som en fælles dokumentation for processen. I rapporten skal også stå, hvem der tager sig af hvilke ansvarsområder.

Hvis der på vandringen afklares eller genforhandles ansvarsområder, skal disse også beskrives i rapporten. Hvis der tages billeder af personer eller bygninger, er det en god ide at bede om tilladelse, hvis de skal bruges i opsamlingen.

Det er vigtigt, at alle deltagere får mulighed for at læse den opsamlende rapport eller i hvert fald får at vide, hvilke resultater vandringen fører med sig.

RÅD: Giv et klart billede af, hvem der tager sig af hvilke udbedringsbehov. Dokumenter med billeder, så der ikke er tvivl om, hvilke steder det drejer sig om.